

# АМ

# МАТЕР

ГАЗЕТА ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО  
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО



№ 4 (397)

Квітень 2022 року

22 квітня 2022 року

## ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОСКРЕСНЕ УКРАЇНА!

*Сердечно вітаю колектив Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького зі світлим святом Христового Воскресіння!*



*Цьогорічний Великдень ми відзначаємо за найдраматичніших для нашої держави обставин. Морок страшної та жорстокої війни обпалив душі та серця українців, нещадно зруйнував доли мільйонів. Але ми неодмінно вистоймо у цьому двобойі цивілізаційного добра та ординської люті, і чудо Воскресіння неодмінно зійде на нашу багатостраждальну українську землю!*

*Вітаючи Вас із величним святом Христового Воскресіння, хочу побажати усім миру та спокою, міцного здоров'я та Божого благословення у ці тривожні часи, а ще – сили духу, незламної віри та щирої любові!*  
**Христос Воскрес! Воістину Воскрес!**

*З глибокою повагою,  
ректор ЛНМУ імені Данила Галицького, заслужений працівник вищої школи України,  
академік НАМН України, професор Борис ЗІМЕНКОВСЬКИЙ*

**СЛАВА УКРАЇНІ!**

**ГЕРОЯМ СЛАВА!**

## РАЗОМ МИ – СИЛА!

● На шляху до Перемоги

Уже два місяці український народ виборює свою свободу і незалежність у жорстокій і кривавій війні, яку розв'язали проти нашої країни російські загарбники. Два місяці важких випробувань, руйнівних бомбардувань міст і населених пунктів, тисячі актів звірячого винищення і геноциду мирного українського населення, мільйони біженців і вимушених переселенців...

Кожен із нас з перших днів війни задавав собі питання: "Що я можу зробити, щоб наблизити нашу перемогу над ворогом?". Це величезне бажання бути корисними, усіма можливими засобами допомагати українським захисникам, волонтерам та всім людям, які постраждали від війни, спонукало викладачів, працівників та студентів Львівського національного медичного університету розпочати діяльність, актуальну для воєнного часу. Вона охоплює різні напрямки, включаючи суто професійні – медичну допомогу українським Збройним Силам і населенню, організацію навчальних курсів з надання невідкладної медичної допомоги, а також участь у численних волонтерських програмах.

*(Про деякі заходи, що наближають нашу спільну перемогу у війні, ми розповідаємо на сторінках цього номеру "АМ")*

### У НОМЕРІ ЧИТАЙТЕ:

2 – Навчальний імітаційний центр оновлено

4 – Життєво важливе навчання у воєнний час

6 – Світло здолає темряву!



● **Готуємо конкурентоспроможних фахівців**

*Фото Дани ЯЦУРИ*

## НАВЧАЛЬНИЙ ІМІТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ОНОВЛЕНО

З середини квітня розпочав роботу оновлений навчальний імітаційний центр Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. Тепер він розташований у новому просторому приміщенні площею понад 300 квадратних метрів, що дало можливість облаштувати навчальні аудиторії центру за сучасними стандартами. Тут студенти та лікарі-інтерни будуть опановувати практичні навички терапевтичного, хірургічного, стоматологічного, акушерсько-гінекологічного напрямків. Є симулятори для відпрацювання надання допомоги дітям різного віку. В одному з класів встановлено симулятор для набуття мануальних навичок проведення лапароскопічних хірургічних втручань.

Оглянула оновлений навчальний імітаційний центр поважна комісія у складі проректорів університету та деканів

факультетів. Враження у всіх були позитивні та оптимістичні: незабаром завершується навчальний рік, тож підсумкові іспити студенти складатимуть у добрих умовах. Як зауважила т.в.о. першого проректора з науково-педагогічної роботи доцент Ірина Солонинко, незважаючи на сьогоднішню складну ситуацію, пов'язану з війною, університет робить усе, аби забезпечити високу якість навчання та практичної підготовки медичних кадрів, постійно вдосконалюючи матеріально-технічну базу нашого навчального закладу, поповнюючи її сучасним високотехнологічним обладнанням.

Відділ комунікації і промоції

*На фото: під час відкриття оновленого навчального імітаційного центру університету*

## СТУДЕНТИ-ФАРМАЦЕВТИ ВІДГУКНУЛИСЯ НА ЗАКЛИК ПРО ДОПОМОГУ

● **На шляху до Перемоги**

З перших днів російського вторгнення на територію України велика кількість держав у всьому світі заявила про свою підтримку нашої боротьби проти віроломного агресора. Ця підтримка виявилася, передусім, у тисячах тонн гуманітарних вантажів, які почали надходити від різноманітних державних і благодійних організацій.

Львівщина стала своєрідним хабом гуманітарної допомоги для всієї України – значна частина вантажів із західних кордонів зосереджується в області. Закономірно виникла потреба у фаховому сортуванні лікарських засобів та виробів медичного призначення для подальшого відправлення їх у регіони бойових дій – у лікарні, гуманітарні штаби, на фронт.

Студенти та інтерни фармацевтичного факультету ЛНМУ імені Данила Галицького активно долучилися до цієї роботи. У складі волонтерських підрозділів вони займаються сортуванням лікарських засобів, опрацьовують запити закладів охорони здоров'я, що розташовані в зоні бойових дій, формують перелік медикаментів, які надійшли з гуманітарною допомогою.

Слід відзначити, що відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України №429 від 08.03.2022 року "Про



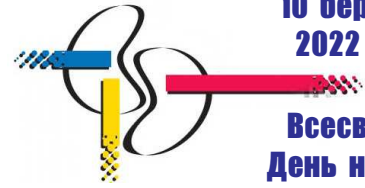
залучення здобувачів вищої, фахової передвищої освіти, деяких інших категорій осіб до роботи у фармацевтичних (аптечних) закладах, інших закладах охорони здоров'я на період дії воєнного стану, під час воєнного стану" здобувачі вищої освіти 4-5 років навчання за спеціальністю 226 "Фармація, промислова фармація" можуть працювати у фармацевтичних (аптечних) закладах. Студенти-фармацевти старших курсів нашого університету відгукнулися на заклик про допомогу і вже працюють в аптечних закладах області. Окрім суто професійної діяльності, майбутні фармацевти та провізори активно долучаються до інших видів волонтерської допомоги.

За інформацією  
деканату фармацевтичного факультету

## ОБГОВОРЕНО ПРОБЛЕМИ НАДАННЯ НЕФРОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ В УМОВАХ ВІЙНИ

● Наука і практика медицини

Уже 14 років поспіль Міжнародне товариство нефрологів (ISN) у другий четвер березня відзначає Всесвітній день нирки. З нагоди цього щорічного глобального заходу, спрямованого на підвищення обізнаності про важливість здоров'я нирок, проводяться медичні та просвітні заходи. Цього року Всесвітній день нирки пройшов 10 березня під гаслом "Усунути прогалину в знаннях для кращого догляду за нирками".



10 березня  
2022 року

Всесвітній  
День нирки

Сучасна нефрологія особливого значення надає хронічній хворобі нирок (ХХН), яка, за даними ISN, є достатньо поширеною патологією: на неї хворіють 1 з 10 дорослих людей у світі. Смертність, пов'язана із хворобами нирок, продовжує щорічно зростати і за прогнозами стане п'ятою провідною причиною смерті до 2040 року. Раннє виявлення цієї недуги дає змогу контролювати та адекватно лікувати захворювання. Водночас, за даними ISN, боротьбу із захворюванням нирок послаблюють низька обізнаність населення щодо ХХН, недостатньо глибокі знання лікарів з цього питання та нерозуміння важливості ХХН як глобальної загрози для громадського здоров'я.

З нагоди Всесвітнього дня нирки українські нефрологи традиційно проводили щорічні науково-практичні конференції у Львові та Києві. І цього року, попри війну в Україні, така зустріч нефрологів та лікарів загальної практики відбулася у дистанційному форматі саме 10 березня. Її ініціаторами та організаторами виступили Українська асоціація нефрологів, кафедра нефрології та нирковозамісної терапії Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика та Інститут нефрології НАМН України. Поряд з питаннями, які запропонувала розглянути ISN, на конференції було зроблено акцент на тематиці надання медичної допомоги нефрологічним хворим у воєнний час.

У вступному слові президент Української асоціації нефрологів, завідувач кафедри нефрології та нирковозамісної терапії Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика професор Д.Д. Іванов оголосив про готовність міжнародної спільноти нефрологів надавати допомогу дітям і дорослим з ХХН в Україні під час війни. Пропонувалася конкретна адресна допомога з постачання надважливих для життя пацієнтів засобів для нирковозамісної терапії та імуносупресантних препаратів для людей із трансплантованою ниркою. Було запропоновано організацію трьох центрів у Києві, Львові та Запоріжжі. Курацією цих процесів буде займатися народний депутат України О.О. Дмитрієва, яка опікується трансплантологією у підкомітеті МОЗ України.

Чимало доповідачів обговорювали питання складнощів у наданні нирковозамісної терапії хворим на ХХН в умовах війни та можливостей їх вирішення. Низку доповідей було присвячено необхідності та важливості продовження ренопротективної терапії у пацієнтів з ХХН в умовах війни та можливостям заміни препаратів при відсутності деяких груп із них в аптечній мережі, що пов'язано з бойовими діями.

Практично цікавим було повідомлення про надання допомоги пацієнтам із гострими та загостреними хронічними інфекційно-запальними процесами в сечових шляхах в умовах відсутності медикаментозних середників. Відзначалось, що військові обставини сприяють розвитку та загостренню сечокам'яної хвороби у дітей та дорослих, тому важливою була інформація про технологію збереження нирок при розвитку сечокам'яної хвороби.

Надзвичайно актуальними були доповіді, пов'язані з темою стресу, що виникає у військовий час – його впливом на організм людини, подоланням стресу, стрес-індукованою артеріальною гіпертензією та її впливом на стан нирок. Декілька повідомлень стосувалися ефективності та персоналізованого підбору антибактеріальної терапії при інфекції сечових шляхів. Львівські педіатри-нефрологи О.О. Добрик, М.О. Секунда, О.М. Горгота представили доповідь та привернули увагу до нефропротекторного та загальносоматичного впливу вітаміну Д, дефіцит якого особливо відчувається в умовах війни (тривале перебування в укриттях та неповноцінне харчування).

Слухачі та учасники онлайн конференції, яких було понад 100 осіб, виявили неабияку активність – задавали багато питань, уточнень, висловлювали свої погляди на проблему адекватної терапії нефрологічних пацієнтів під час військового стану. З огляду на це можна стверджувати, що проведений в умовах війни форум медичної спільноти, присвячений Всесвітньому дню нирки, виявився корисним і цікавим.

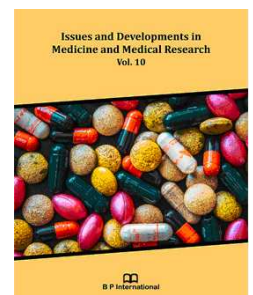
Ольга ДОБРИК,  
доцент кафедри педіатрії № 2

● На вашу книжкову полицю

## ДІАБЕТИЧНА СЕРЦЕВО-СУДИННА АВТОНОМНА НЕЙРОПАТІЯ

У лютому 2022 року вийшла друком (а також стала доступною в електронній версії) монографія "Issues and Development in Medicine and Medical Research" – "Проблеми та розвиток медицини і медичних досліджень" (Anand A, editor). Hooghly, London: Book Publisher International, 2022. ISBN: 978-93-5547-507-7 (Print). 978-93-5547-512-1 (eBook).

Приємно, що авторами розділу 4 "Diabetic Cardiovascular Autonomic Neuropathy: An Approach Towards Insulin Resistance, Lipids and Simvastatin" ("Діабетична серцево-судинна автономна нейропатія: інсулінорезистентність, ліпіди і симвастатин" (<https://doi.org/10.9734/bpi/idmmr/v10/1685B>)) є науковці кафедри ендокринології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького – професор **Вікторія Сергієнко**, доцент **Марта Гоцко**, асистент **Самір Ажмі** та професор **Олександр Сергієнко**.





### ● На шляху до Перемоги

Сьогодні, в умовах жорстокого і кривавого воєнного протистояння, що вже два місяці триває на території України, життєво необхідними є знання базових правил надання першої невідкладної медичної допомоги. Саме тому курси і тренінги, на яких можна здобути такі знання, вкрай необхідні не лише українським захисникам, а й максимальній кількості наших громадян. Викладачі та студенти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького організують і активно долучаються до проведення таких тренінгів.

## ЖИТТЄВО ВАЖЛИВЕ НАВЧАННЯ У ВОЄННИЙ ЧАС

Працівники Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького взяли участь у сертифікованому тренінгу "The Tactical Medical Skills – Basics (TMSB) course" ("Навички тактичної медицини"). Захід відбувся 2 березня за сприяння ректора університету академіка НАМН України, професора Бориса Зіменковського, завідувача кафедри травматології, ортопедії та воєнно-польової хірургії професора Ігоря Трутяка, декана медичного факультету №1 професора Вікторії Сергієнко, при підтримці латвійської організації "Kriziu tyrimo centras" (Центр кризових досліджень).

"Навички тактичної медицини" – це базовий курс, створений для відпрацювання навичок військово-польової медицини в тактичних умовах, коли рятувальник вже вийшов із зони прямого ураження ворожим вогнем, але обмежений у часі і має при собі лише базовий набір тактичного спорядження. Було сформовано команду інструкторів і координаторів, склад якої постійно поповнюється новими учасниками, серед яких чимало викладачів ЛНМУ імені Данила Галицького – професори Вікторія Сергієнко, Андрій Базилевич, доценти Володимир Мельников, Вадим Флуд, Оксана Макар, асистенти Наталія Рак, Марта Галькевич, Володимир Маріна, Наталія Дробінська, Аркадій Савченко, Максим Логаш; студентка III курсу медичного факультету Христина Щадило; лікарі Ярослав Дякунчак, Володимир Сегін та інші.

Команда розпочала навчання з надання домедичної допомоги в умовах бойових дій для різних груп населення (студентів, лікарів-інтернів, практикуючих лікарів, а також громадян без медичної освіти). Надвагомий внесок у координацію діяльності вносять студенти та лікарі-інтерни нашої Alma

Mater – Христина Юськів (лікар-інтерн ТМО №2, відділення неврології з медичною реабілітацією), Христина Філевич (студентка VI курсу медичного факультету №1), Катерина Оленська (студентка V курсу медичного факультету №2), які беруть активну участь у складанні розкладу занять і формуванні груп слухачів.

Для проведення тренінгу при сприянні керівництва університету було надано навчальні аудиторії кафедри латинської та іноземних мов. Їх було обладнано необхідним інвентарем і розхідними матеріалами, зокрема, додатковими манекенами, турнікетами та іншими матеріалами, до забезпечення якими активно долучився професор кафедри пропедевтики внутрішньої медицини нашого університету, президент Світової федерації Українських лікарських товариств Андрій Базилевич. Необхідне обладнання подарували також польські колеги з Академії Каліської імені Президента Станіслава Войцеховського та Державної академії імені Яна Гродека в Сяноку. Нові манекени для тренування навичок надання допомоги при кровотечах і порушеннях дихання надійшли від Світової організації лікарів (WMA), Європейського форуму медичних асоціацій (EFMA), Постійного комітету лікарських спеціалістів (CPMA), Ізраїльського лікарського товариства.

Тренінг проводиться за протоколом TCCC (Tactical Combat Casualty Care). Мета TCCC – надати допомогу пораненому, запобігти додатковим травмам у військовослужбовців, завершити місію. Найрозповсюдженішим алгоритмом надання домедичної допомоги в бойових умовах є MARCH (у цій аббревіатурі кожна літера має відповідне визначення та порядок виконання):



M (Massive Bleedings) – техніка зупинки масивної кровотечі при отриманні поранень верхніх і нижніх кінцівок на полі бою;

A (Airway) – оцінка та забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів при порушенні дихання;

R (Respiration) – ліквідація різних видів ураження грудної клітки, надання допомоги при пневмотораксі;

C (Circulation) – допомога при порушенні кровообігу (гіповолемічний шок);

H (Hypothermia) – попередження гіпотермії.

Системне впровадження протоколу MARCH, який використовують військовослужбовці всіх країн НАТО, наближає Україну до ключового стандарту військової медицини, так званої "золотої години" після поранення. Надана за цей час допомога рятує життя 90 відсотків потерпілих. Вже за дві години показник знижується до 10 відсотків.

Згідно з кожним пунктом надання допомоги, було виділено окремі навчальні аудиторії – 5 станцій. Заняття проводяться у групах щонайбільше по 20 осіб щоденно. Також викладачі-інструктори проводять виїзні тренінги для бійців територіальної оборони Львівщини. Станом на середину квітня проведено навчання для понад семисот осіб, деякі з учасників тренінгів уже долучилися до команди інструкторів.

З метою підвищення рівня знань і практичних навичок до навчання на волонтерських засадах залучались іноземні інструктори з тактичної медицини, які на той час перебували на території України. За сприяння ректора університету академіка НАМН України, професора Бориса Зіменковського, президента СФУЛТ професора Андрія Базилевича у теоретичному корпусі ЛНМУ імені Данила Галицького відбувся тренінг з медичного сортування під час надзвичайних ситуа-

*10 квітня 13 інструкторів курсу "Навички тактичної медицини" ознайомилися з роботою ізраїльського польового*



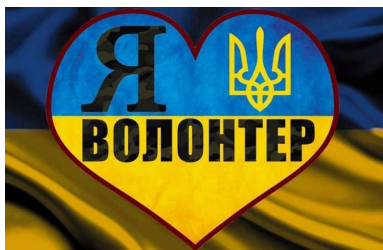
*шпиталю "Блискуча зірка", в якому надають допомогу переселенцям і мешканцям сусідніх громад*

цій (Mass Casualty Triage). Тренінг провели медики з організації "Лікарі без кордонів" під керівництвом Едварда Чу (Edward Chu, Німеччина) та Гійома Барро (Guillaume Barreau, Франція).

Необхідно відзначити діяльність товариства "Зустріч" (м. Едмонтон, Канада) і особисто пана Богдана Пивоварчука за допомогу в наданні манекенів для серцево-легеневої реанімації, які будуть використовуватися в роботі навчального імітаційного центру, а також у забезпеченні розхідних матеріалів для тренінгів з тактичної медицини.

Разом до перемоги!

**Вадим ФЛУД,**  
керівник навчального імітаційного центру,  
доцент кафедри акушерства та гінекології



## РАЗОМ МИ – СИЛА!

● *На шляху до Перемоги*

З перших днів вторгнення російських окупаційних військ на територію нашої держави викладачі, працівники та здобувачі освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького долучилися до волонтерської діяльності. Про різні вектори волонтерського руху розповідається у поданій нижче публікації.

● Представники ЛНМУ імені Данила Галицького беруть участь у роботі департаменту міжнародної технічної допомоги та міжнародного співробітництва Львівської обласної військової адміністрації (ЛОВА) із залучення гуманітарної допомоги, координування та допомоги при евакуації іноземних студентів з території України, сортування та розподілу медикаментів, що надходять від іноземних партнерів. Наші волонтери беруть участь у проєкті ЛОВА "Медико-психологічна допомога", за координації ЛОВА проводять збір та організацію гуманітарної допомоги, опікуються розселенням на території Львівщини евакуйованих із "гарячих" точок нашої країни осіб, організують для них тимчасовий прихисток, зокрема, для дітей-сиріт. Працівники багатьох кафедр університету та їх родини приймають у себе біженців з Харкова, Ізюму, Києва, Дніпра, Бердянська, Ворзеля, Василькова.

● Відповідально ставляться наші волонтери до діяльності, що пов'язана з медициною. Вони займаються сортуванням ліків, формуванням медичних аптечок; наданням медичної допомоги вимушеним переселенцям у різних закладах охорони здоров'я, зокрема, у Львівському перинатальному центрі, лікарнях смт. Воловець на Закар-

патті, м. Устилуг на Волині, постах домедичної допомоги у м. Кременчук; проводять курси першої медичної допомоги; долучаються до лав добровільних донорів крові через додаток Helsi.

● При співпраці з іноземними колегами медики-волонтери трудяться над забезпеченням українських військових тактичними аптечками, бронежилетами, тепловізорами. Наші представники взяли участь в організації та супроводі гуманітарної допомоги до міста Северодонецьк, закупівлі та доставці термобілизни, взуття, тактичних рукавиць, наколінників та інших речей для воїнів у м. Кривий Ріг. Для потреб Збройних Сил України у м. Яворів було передано автомобіль Range Rover. За участю наших волонтерів організовано та доставлено гуманітарний вантаж із польського міста Краків.

● Представники університету працюють у різноманітних організаціях і благодійних фондах, зокрема: у Центрі волонтерської допомоги "Львівський лицар" (медикаменти та виробу медичного призначення), благодійних фондах і організаціях "Медична Місія", "ПроДобро", "ОвпенЛаб", "Християнська медична організація", "Help Ukraine Center" у м. Люблін (Польща), "Я не один" та інших.

(Закінчення на с. 7)



Кривава війна, розв'язана в Україні рашистськими загарбниками, проходить не лише по лінії фронту. Вона впливає на всі сфери нашого життя. Яку загрозу становить війна для людської психіки? Як контролювати свої емоції і настрої? Як побачити сенс життя крізь ці нескінченні факти геноциду та щоденні вияви жорстокості з боку ворогів?

У минулому номері "АМ" (№ 3 за 2022 р.) ми опублікували статтю-роздуми відомого львівського психотерапевта Олега Романчука про психологічну стійкість в умовах війни. Сьогодні ми продовжуємо цю тему публікацією отця Сергія Кирилюка (на фото ліворуч) – доцента кафедри психіатрії і психотерапії факультету післядипломної освіти ЛНМУ імені Данила Галицького, лікаря-психіатра, психотерапевта, керівника Консультативного центру кризових станів, психосоматичних розладів, депресій та узалежнень "illiotropion" при Львівсько-Сокальській єпархії Православної Церкви України.

● На шляху до Перемоги

## СВІТЛО ЗДОЛАЄ ТЕМРЯВУ!

Час війни, який ми сьогодні переживаємо, викликає у кожного з нас величезні хвилювання. Вони супроводжуються розгубленістю, метушливістю, смутком, хронічним неспокоєм, невпевненістю у завтрашньому дні... Ці негативні емоції сильно суперечать тому, до чого нас провадить Господь – віддання себе Йому. Не будьмо схожими на хворих, які просять лікаря про допомогу, але самі пропонують лікування. Не поступаймо так, натомість будемо молитися, як Господь навчив нас у молитві "Отче наш": "Нехай святиться Ім'я Твоє" (тобто: Будь прославлений в тій моїй потребі); "Нехай прийде Царство Твоє" (тобто: Нехай все, що відбувається, сприяє прославі Твого Царства в нас і у світі); "Нехай буде Воля Твоя" (тобто: Вирішуй), і тоді Господь увійде з усією всемогутністю і розв'яже найважчі ситуації.

Як же нам діяти в часи війни і таких екзистенційних змін життя? Маємо декілька конструктивних векторів у своїй діяльності. І всі вони, як ніколи раніше, є у площині ширості, відвертості та правди поміж нами.

Перший напрямок – це розуміти, що Господь є з нами, і доносити це розуміння один одному. Наша Церква проходить усі випробування разом зі своїм народом. Так, 21 березня 2022 року шляхом телеконференції відбулося засідання Священного Синоду Української Православної Церкви (Православної Церкви України), який у своїй Постанові № 24 "Про використання зброї" підтвердив раніше неодноразово висловлену Предстоятелем ПЦУ позицію та ще раз засвідчив, що використання зброї тими, хто згідно з громадянським законом наділений таким правом (військово-службовці, правоохоронці, інші особи, яких громадянський закон наділяє таким правом), не є гріхом і не суперечить заповідям Божим, вченню Священного Писання та Православної Церкви. Навпаки, захист Батьківщини зі зброєю в руках, захист ближніх від агресії ворогів, від загрози насильства і смерті від рук чужинців є громадянським обов'язком та має Боже благословення.

Другий напрямок – це виконувати ту максимально спеціалізовану, важку та корисну роботу, яку кожен із нас здатен виконати, зважаючи на свій фах, освіту, стать, вік тощо. Кожен українець та українка є важливі, на вагу золота, та необхідні там, де вони є.

А де ми є? Існує обмежена кількість захисних стратегій психіки для подолання травматичної ситуації (спільні роздуми, узгоджена думка Міжнародної Асоціації Психотерапії Адикцій – МАПА, група Brainstorming): агресивна (атака на

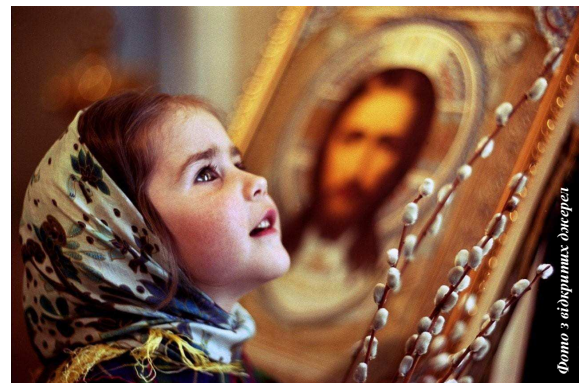


Фото з відкритих джерел

*"Ти випробував серце моє, відвідав мене вночі. Ти випробував мене і не знайшов у мені неправди; думки мої не розходяться з устами моїми".*  
[Пс. 16:3]

загрозу); репаративна (відновлення пошкодженого); регресивна (втеча від загрози); уникаюча (ухилення від загрози); первертна (використання травматичної ситуації). Для кожного з нас одна із позначених стратегій є домінуючою, ще одна – латентною,

а інші – приховані в позасвідомому.

З певним зусиллям, висмикуючи себе з емоційного виру трагічних та обнадійливих новин, вдається поглянути на ситуацію в суспільстві з деякої відстані. Українське суспільство розділилось на п'ять нерівних за кількістю груп людей, відповідно до основних захисних трендів подолання травматичної реальності:

- ✓ військові (активний, агресивний захист) – уособлюють бажання знищити загрозу, яка руйнує те, що є твоїм світом;
- ✓ волонтери (репаративний тренд) – уособлюють бажання підтримувати та відновлювати світ, який руйнується;
- ✓ біженці, вимушені переселенці – уособлення тренду, що намагається знайти безпечне місце;
- ✓ обивателі – відіграють роль суспільного баласту, що намагається жити звичним життям, в очікуванні пристосуватись до тієї реальності, яка виникне; насправді, як і баласт на кораблі, суспільний баласт є важливим, оскільки підтримує стабільність життя та економіки;
- ✓ мародери – паразитична частина суспільства, яка намагається використати травматичну ситуацію та певний хаос для власного збагачення.

Порівняно з 2014 роком, питома вага четвертої групи – обивателя ("какая різниця...") – значно зменшилась. Зріс відсоток представників військового та волонтерського руху, які після війни стануть ядром громадянського суспільства.

Значна частина біженців, яка досягла безпечного місця, активно долучилась до допомоги армії та постраждалим. Стосовно мародерів – очевидно помітна нульова толерантність до дрібних представників цієї групи, але залишається надзвичайно актуальним, яким буде суспільне ставлення до великих мародерів (корупціонерів) та взагалі корупції як явища.

Місце, яке ми обираємо в травматичній ситуації, виявляє нашу домінуючу захисну стратегію, проте інші тренди є латентними. Виходячи із зазначеного, претензії представників різних соціально активних груп один до одного не мають жодного сенсу, оскільки вони визначаються звичними захисними стратегіями поведінки, які вже склалися внаслідок подолання попередніх травматичних ситуацій.

І, нарешті, третій напрямок нашої праці – це просвітництво. Просвітництво у тому, в чому ми є компетентні. Просвітництво як внутрішнє (в Україні), так і зовнішнє. Так, викладачі кафедри психіатрії і психотерапії нашого університету з перших днів війни долучилися до читання безоплатних відкритих лекцій з актуальних проблем кризової допомоги (зокрема, "Гострі реакції на стрес" – професор Олек-

сандр Фільц; "Стокгольмський синдром", "Біопсихосоціальна модель особистості та стрес", "Агравация, симуляція, дисимуляція в часі війни" – доцент о. Сергій Кирилюк) з великою кількістю учасників (до 1000 осіб). Зовнішнє просвітництво – серед вигнаних війною українців – щодо їх гідної поведінки, розуміння звичаїв та культури тих приймаючих країн, які допомагають, з метою зменшення міжкультуральної напруги в суспільствах.

Користуючись нагодою, з Любов'ю вітаю читачів "АМ" та всіх українців із грядущим поза всім земним Світлим Христовим Воскресінням, яке впевняє нас у перемозі Світла над темрявою! Зичу нам, як Нації, вірити у нашу перемогу та міцно триматися могутньої настанови В'ячеслава Чорновола: "Ми, українці, були, є та завжди будемо ВІЛЬНИМИ!".

**Христос Воскрес!  
Воістину Христос Воскрес!**

**Сергій КИРИЛЮК,  
доцент кафедри психіатрії і психотерапії ФПДО,  
лікар-психіатр, психотерапевт,  
медичний капелан Православної Церкви України**

*(Закінчення.  
Початок на с. 5)*

## РАЗОМ МИ – СИЛА!

● *На шляху до Перемоги*

● "Вокзал для мільйонів" – під такою назвою вийшов у світ відеофільм, підготовлений командою відділу комунікації і промоції університету, в якому розповідається про величезну працю викладачів і студентів ЛНМУ імені Данила Галицького на Львівському залізничному вокзалі з надання допомоги біженцям, матерям з маленькими дітьми. Активно залучена до організації медичного забезпечення на вокзалі Львова доцент кафедри гістології, цитології та ембріології Наталія Амбарова, організовано постійне чергування викладачів та студентів-медиків (переглянути відеофільм можна на YouTube каналі нашого університету).

● Охорона громадського порядку – ще один напрямок волонтерської діяльності, до якого долучилися окремі представники нашої Alma Mater. Разом із патрульною поліцією вони беруть участь у цілодобовому патрулюванні міста Львова, у добровольчому формуванні територіальної громади Сихівського району "Галицька броня".

Загалом, у цей важкий воєнний час студентів нашого університету можна зустріти усюди, де потрібні руки і допомога. Серед них є такі, що розвантажують фури з гуманітарними вантажами, шукають прихисток для переселенців і притулок для тварин, працюють у відділеннях "Нової пошти", сортувальних пунктах (міста Стрий, Калуш, Дрогобич, село

Малехів), координаційних штабах (Рожнятівська територіальна громада). Є й волонтери у школах за кордоном, водії, які транспортують гуманітарну допомогу. Наші дівчата невтомно працюють у групі "Львівської волонтерської кухні", яка займається формуванням сухих пайків, приготуванням гарячих страв та сушінням овочів для наших захисників. Вони також плетуть маскувальні сітки, проводять збір та розподіл одягу, постелі, засобів гігієни для тимчасово переміщених осіб, виготовляють марлеві пов'язки для тампонування ран.

Щоденно у цілодобових волонтерських штабах кипить активна робота. Наші волонтери готові й надалі працювати 24/7, щоб іти до Перемоги.

Творімо добро. Разом ми – сила!

**За інформацією  
відділу гуманітарної освіти і виховання  
та медичного факультету №2**

*На адресу ректора ЛНМУ імені Данила Галицького, академіка НАМН України, професора Бориса Зіменковського надійшов лист-подяка від командування Військово-медичного клінічного центру Західного регіону. У листі, підписаному начальником ВМКЦ ЗР Володимиром Книгиницьким, висловлено подяку за допомогу 60 студентам Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького IV-VI курсів.*

*Калуський міський центр фізичного здоров'я населення "Спорт для всіх" висловив подяку "за активну громадянську позицію, професійне, лаконічне і цікаве проведення курсу навчань для цивільних осіб з надання домедичної допомоги під час російсько-української війни" студентці IV курсу медичного факультету №1 Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького Катерині Бабій.*



# "УРОКИ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я" ДЛЯ ДІТЕЙ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ВІЙНИ

● На шляху до Перемоги

Мотивувати і навчити дітей, які позбавлені можливості отримати стоматологічну допомогу, доглядати за своїм здоров'ям – такою була головна мета заходу, який 29 березня майбутні стоматологи нашої Alma Mater провели для діток з родин вимушених переселенців, які приїхали до Львова з окупованих рашистами українських територій. "Урок стоматологічного здоров'я" відбувся в приміщенні Львівської бібліотеки для юнацтва імені Романа Іваничука (директорка бібліотеки – Тетяна Пилипець) під егідою Благодійного фонду "Подаруй дитині усмішку".

У день проведення заходу в обідню пору у Львові, на жаль, лунали звуки повітряної тривоги, тому багато дітей були змушені повернутися додому і не потрапили на заняття. Тож необхідні знання засвоювали близько 10 сімей-сміливців зі своїми дітьми, які приїхали завчасно і перечекали тривогу в укритті бібліотеки.

Цього разу "Урок стоматологічного здоров'я" провели студенти стоматологічного факультету ЛНМУ імені Данила Галицького **Уляна Тарасовська** (IV курс), **Анастасія Кісельова** (II курс) та лікар-інтерн-стоматолог **Олег Цехмейстер**. Вони підготували презентацію по догляду за порожниною рота, ознайомили учасників заходу із засобами та предметами гігієни і їх застосуванням, розповіли про шкідливі звички та їх вплив на стоматологічне здоров'я.

Захід виявився цікавим і пізнавальним не лише для дітей, але й для їхніх батьків, адже саме вони є відповідальними за стоматологічну гігієну дітей віком до десяти років. Волонтери



з нашої Alma Mater відповіли на всі запитання щодо стоматологічної гігієни та дали кожному рекомендації з правильного догляду за порожниною рота. Відбулися практичні заняття із "заліком" з чищення зубів на муляжах, лунали веселий дитячий сміх і слова вдячності від батьків. Діти отримали в подарунок зубні щітки і пасти, підібрані відповідно до їх віку, а також календарі "Захисників зубів", пам'ятки-розмальовки та інформаційні матеріали, підготовлені студентами.

**Оксана ЄЗЕРСЬКА,**  
асистент кафедри стоматології дитячого віку,  
директор БФ "Подаруй дитині усмішку"

"Уроки стоматологічного здоров'я" для дітей переселенців, вимушено переміщених осіб відбуваються у приміщенні Львівської бібліотеки для юнацтва імені Романа Іваничука (Львів, площа Ринок, 9) щовівторка о 14.00 год. Організатори запрошують усіх охочих!



Редакція газети  
«ALMA MATER»  
запрошує до співпраці  
позаштатних  
кореспондентів –  
викладачів та  
студентів  
університету  
Електронна пошта:  
[almater@ukr.net](mailto:almater@ukr.net)



Засновник і видавець:

Львівський національний медичний  
університет ім. Данила Галицького  
(ректор – д. фарм. н., професор,  
акад. НАМН України Б.С. Зіменковський)

- Редакція залишає за собою право на скорочення і редагування тексту та відмову в публікації
- Відповідальність за достеменність інформації несе автор
- Публікації можуть містити думки, що не збігаються з позицією редакції
- При використанні надрукованих у газеті матеріалів посилання на джерело обов'язкове

Наклад 700

Замовлення № 0422

Підписано до друку 20.04 2022 р.

Газета Львівського національного медичного  
університету імені Данила Галицького  
Ресстраційне свідоцтво КВ № 932  
Передплатний індекс – 08900

Головний редактор –  
професор **Анатолій МАГЛЬОВАНИЙ**

Літературний редактор –  
**Алла СИНІЦЯ**

Технічний редактор –  
**Михайло ЯРЕМЧИШИН**

Адреса редакції:

79010 м. Львів, вул. Шімзерів, За,  
теоретичний корпус  
ЛНМУ ім. Данила Галицького

E mail: [almater@ukr.net](mailto:almater@ukr.net)

Газету віддруковано у друкарні  
ЛНМУ імені Данила Галицького